

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה סט/29

י"ד באלול התשס"ט (3.9.2009)

הודעה מס' סט/29

תיקון חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949

1. בסעיף 41א(ב) לחוק הנ"ל, שעניינו שמירת זכויות עובד המשרת במילואים, נקבע כי יש ליתן הגנה מיוחדת לעובדים בתקופת שירותם במילואים ובסמוך לחזרתם לעבודה. בהליכים שהתנהלו לפני ועדות התעסוקה בבקשות לקבלת היתר לפי הסעיף האמור (לצורך פיטורים של עובד בתקופת היותו בשירות מילואים או בתקופה של 30 ימים לאחר מכן), פעלו ועדות התעסוקה באופן המצמצם את סוג המקרים שבהם ניתן היתר לפיטורים, למקרים חריגים: מעילה או הפרת אמונים של עובד, במקרים נוספים שבהם על-פי דיני העבודה ניתן לפטר עובד בלא מתן הודעה מוקדמת, וכן מקרים של סגירת העסק או חלק ממנו המחייבים פיטורי עובדים תוך זמן קצר.
2. בעקבות ערעור על אחד מההליכים שהתנהלו לפני ועדות התעסוקה, קבע בית הדין הארצי לעבודה (ע"ע 347/06 משרד הביטחון נגד תנה תעשיות בע"מ, תק-אר 2007(1)), כי לשון החוק אינה סובלת את הפרשנות שניתנה לה על-ידי ועדת התעסוקה, וכי ועדת התעסוקה נדרשת ליתן היתר לפיטורים כל אימת שלא נמצא קשר בין הפיטורים לשירות המילואים, אלא בנסיבות הומניטריות מיוחדות המצדיקות אי מתן היתר. פרשנות זו מצמצמת באופן ניכר את ההגנה על חיילי המילואים.
3. בתיקון מס' 17 לחוק שהתקבל ביום ז' באב התשס"ט (28.7.2009) נקבע כי מתן היתר לפיטורים של עובד בתקופות האמורות יינתן רק מטעמים מיוחדים שיירשמו. בהתאם לכך ניתן להניח שמאושרת מחדש פרשנותן הקודמת של ועדות התעסוקה, לפיהן לא יינתן היתר לפיטורי עובד בתקופת שירותו ובתקופה הסמוכה לאחריה, אלא במקרים חריגים המצדיקים את מתן ההיתר.
4. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקונים אחרים כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרותיהם				להוציא את הדפים שכותרותיהם				אסמכתא
(דף אחד)	10.232	-	10.211	(דף אחד)	10.232	-	10.211	תיקון (פסקה 10.232)
(דף אחד)	34.373	-	34.351	(דף אחד)	34.373	-	34.351	סט/29 (פסקה 34.393)
(דף אחד)	51.331	-	51.311	(דף אחד)	51.323	-	51.311	עריכה
(דף אחד)	51.361	-	51.342	(דף אחד)	51.353	-	51.342	שיעורים פרטיים ללימודי שפות זרות (פסקה 51.361(ה))

10.2 - דרכים למילוי משרות תקניות

10.21 כללי / 10.22 מילוי ביניים של משרה
תקנית פנויה / 10.23 מילוי משרות תקניות
פנויות

10.21 - כללי

10.211

עומדת להתפנות משרה תקנית, ולדעת האחראי יהיה הכרח למלא אותה, יתחיל לטפל בדבר בעוד מועד, כדי שכל שלבי הטיפול יסתיימו, ככל האפשר, יחד עם התפנות המשרה. השלבים הללו מפורטים בסעיף 10.23.

10.22 - מילוי ביניים של משרה תקנית פנויה

10.221

- (א) עד למילוי משרה תקנית על-ידי עובד בדרך קבע, מותר להעסיק בה זמנית אדם שאינו עובד המדינה - כממלא מקום, או עובד המדינה - בדרך של מינוי בפועל;
(ב) הנהלים והתנאים להעסקת ממלא מקום או למתן מינוי בפועל מפורטים להלן בפרק 18;
(ג) הנוהל למילוי מקום עובד בניסיון מפורט בסעיף 13.84.

10.23 - מילוי משרות תקניות פנויות

10.231

מותר למלא משרה תקנית פנויה בעובד המועסק כבר בשירות המדינה, בעובד מועבר מגופים ושירותים אחרים או בעובד מן החוץ.

10.232

- משרה תקנית פנויה תמולא בדרכים הבאות ולפי הסדר המפורט להלן; רק אם לא נתמלאה משרה תקנית בדרך אחת מהדרכים המפורטות להלן ניתן למלא אותה בדרך המפורטת אחריה. האמור בנסמכים (ב), (ג), ו-(ח) כסדרם להלן הוא חובה, יתר הנסמכים הם רשות:
(א) העברת עובד ממשרה אחרת באותו משרד (ראה פרק משנה 11.2);
(ב) העברת עובד לפי הוראות הוועדה לוויסות כוח אדם עודף (ראה פרק משנה 11.3);
(ג) *מכרז פנימי (ראה פרק משנה 11.4);
(ד) מכרז בין-משרדי;
(ה) העברה של עובד ממשרד אחר (ראה פרק משנה 11.5);
(ו) העברת חייל משירות הקבע, שוטר או סוהר או מורה (ראה פרק משנה 11.6);
(ז) העברת עובד מהמוסד לביטוח לאומי או משירות התעסוקה (ראה פרק משנה 11.7);
(ח) קבלת עובדים וחיילים מפורטים (ראה פרק משנה 11.8);
(ט) גיוס עובדים מבחוץ (ראה פרק משנה 11.9).
* בדירוג המשפטים אין מכרזים פנימיים למשרות שדרגת השיא שלהן היא א3 ומעלה, בתחולה מיום ט' בשבט התשס"ד (1.2.2004), בהתאם לפסקה 11.403.
(סט/29)

34.35 - תגמול בעד שירות מילואים

34.351

- (א) עובד, אשר שירת במילואים במשך תקופה של יומיים, או יותר, זכאי לתגמול בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, פרק י"ב - תגמולים למשרתים במילואים;
- (ב) חלה העלאה בשכרו של העובד בתקופת שירות המילואים או בתוך רבע השנה שקדם לשירות המילואים (כגון בעקבות העלאה בדרגה או תוספת מכוח הסכמי שכר), אשר לא הייתה כלולה בשכרו בכל רבע השנה כאמור, יהיה העובד זכאי לקבלת תוספת זו מהמשרד, בנוסף לתגמול לפי חוק הביטוח לאומי.
(חוק הביטוח הלאומי פרק י"ב, ס' 271)
(סב/27)

34.352

עובד אינו זכאי לתגמול בעד תקופת מאסר בצבא.

34.353

הוראות נוהל מפורטות בדבר תשלום תגמולים מתפרסמות מזמן לזמן על-ידי המוסד לביטוח לאומי והחשב הכללי.

34.36 - השלמת תגמול בעד שירות מילואים על חשבון חופשת המנוחה

34.361

- למרות האמור בסעיף 33.16, עובד, שאינו נמנה עם העובדים עליהם חלות הוראות פסקאות 33.123-33.124, ושאינו עובד ארעי המקבל מכסת חופשה לפי החוק בהתאם לפסקה 33.191 רשאי לוותר על מספר ימים מחופשת המנוחה שלו כמספר הימים שהמשכורת בעדם שווה להפרש בין המשכורת המלאה המגיעה לו בעד ימי שירותו במילואים ולקבל, נוסף על התגמול, תשלום משכורת בעד אותם הימים, אולם העובד אינו רשאי לוותר על שום חלק של המספר המזערי של ימי חופשת המנוחה שהוא חייב לקחת מתוך המכסה השנתית באותה שנה לפי הוראות פסקה 33.142. לצורך פסקה זו -
- (א) משכורת מלאה - משכורתו החודשית המלאה של עובד, להוציא תמורה בעד עבודה בשעות נוספות, כוננויות, תורנויות, עבודה במשמרות, בלילה, בימי שבת ומועד וכדומה, וכן תשלומים אחרים הניתנים כהחזר הוצאות או על בסיס יומי על-פי דיווח כגון, דמי שתייה, תוספת מאמץ, תוספת שדה וכדומה;
- (ב) $1/25$ ממשכורתו המלאה של העובד ייראה כמשכורת בעד כל יום, לגבי עובד המקבל משכורת חודשית.

34.37 - עבודה רגילה בתקופת שירות מילואים ושירות מילואים בלילה

34.371

למרות האמור בסעיפים 34.34 ו-34.35, עובד הממשיך לעסוק בעבודתו הרגילה בתקופת שירות מילואים, בהסכמת מפקדיו הצבאיים או היחידה לכוח אדם בשעת חירום, כיוון שאת תפקידו בשירות מילואים הוא ממלא אחרי שעות העבודה הרגילות - זכאי, בנוסף לתגמולי מילואים להשלמת שכר עד לסכום משכורתו המלאה, לפי המשכורת שהיה מקבל באותו חודש.

34.372

- (א) עובד, הנקרא לשירות מילואים וחזר ממנו אחרי שעה 24:00 אך לפני שעה 02:00, רשאי להיעדר באותו יום מהעבודה עד שעה 10:00;
- (ב) עובד שחזר משירות מילואים אחרי שעה 02:00, רשאי להיעדר באותו יום מהעבודה; ואולם, עובד המועסק במקום בו עובדים במשמרות, יהיה משוחרר מהעבודה רק אם הוא משוכן במשמרת הראשונה.

34.373

עובד, הנעדר מעבודתו לפי הוראות פסקה 34.372, ימציא למנהל היחידה אישור מתאים מיחידתו הצבאית (אישור על שירות מילואים חודשי) או מהיחידה לכוח אדם בשעת חירום המורה את שעת שחרורו; מנהל היחידה יביא בחשבון פרק זמן סביר לצורך נסיעה ממקום שחרורו של העובד עד לביתו.

34.38 - תגמול לעובד שהפסיק לעבוד

34.381

עובד, אשר הפסיק לעבוד בשירות או יצא לחופשה ללא משכורת ונקרא לשירות מילואים לפני שחלפו חודשיים מתאריך הפסקת העסקתו בשירות, ולפני שהחל לעבוד אצל מעביד אחר או כעובד עצמאי, יקבל את התגמול בעד שירות המילואים מאת מעסיקו האחרון. (נד/40)

34.382

עובד, ששירת במילואים, נחשבת תקופת שירות זו כתקופת שירות לכל דבר ועניין, למעט תשלום משכורת.

34.383

עובד, שנפצע או שחלה בשירות מילואים חודשי או שנתי, ובגלל זאת נבצר ממנו לחזור לעבודתו בתום תקופת שירות המילואים, אליו נקרא, יחולו עליו הוראות סעיף 33.29.

34.39 - זכויות משרתים במילואים

34.391

היעדרותו של עובד מעבודתו לרגל שירות מילואים, לא תיראה כהפסקה ברציפות עבודתו של העובד.

34.392

לא יפטר מעביד עובד בשל שירותו במילואים, קריאתו לשירות מילואים או שירותו הצפוי בשירות מילואים, לרבות בשל תדירותו או משכו (להלן - "פיטורים בשל שירות מילואים"), ואם פיטרו בטלים הפיטורים. (חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, ס' 41א(1))

34.393

לא יפטר מעביד עובד בתקופת היותו בשירות מילואים, אלא בהיתר מאת ועדת התעסוקה ולעניין שירות מילואים העולה על יומיים רצופים, לא יפטר בלא היתר כאמור גם בתקופה של שלושים ימים לאחר תום שירות המילואים. לא תיתן הוועדה היתר לפי סעיף זה, אלא אם כן יוכיח המעביד כי הפיטורים המבוקשים אינם בשל שירות המילואים; ולאחר ששוכנעה כי קיימים טעמים מיוחדים, שיירשמו שבשלהם יש להתיר את הפיטורים. הוועדה תיתן את ההחלטה, ככל הניתן, לאחר שתובא לפניו תגובת העובד.
(החוק הנ"ל, ס' 41א(ב)) (סט/29)

34.394

במניין ימי העבודה המוקדמת לפיטורים לא יבואו התקופות המפורטות בפסקה 34.393.

34.395

בהליך לפני ועדת התעסוקה, (לפי סעיף 21 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949), על המעביד נטל הראיה שהפיטורים כאמור בפסקה 34.393 היו בשל טעם שאינו שירותו של העובד במילואים. (החוק הנ"ל, ס' 41א(ד))

34.396

מצאה ועדת תעסוקה שהמעביד לא קיים חובה המוטלת עליו כאמור בפרק משנה זה רשאית היא לצוות על אותו מעביד אחד משני הצווים הבאים או את שניהם:

- (א) צו לקבל את התובע לעבודה, בתנאים, בזמן ובמקום שתקבע ועדת התעסוקה;
- (ב) צו לשלם לתובע - סכום, שייקבע בצו, כפיצויים על הפסד שנגרם לתובע מחמת שהמעביד לא קיים חובה המוטלת עליו כלפי התובע על-פי חוק: סכום הפיצויים יהיה שווה לשכר שהתובע היה מקבל, לדעת ועדת התעסוקה, אילו קיים הנתבע את חובתו והיה מעסיק את התובע כל התקופה שבה חייב היה הנתבע להעסיקו.
(החוק הנ"ל, ס' 21(ג))

34.397

בחוק זה "פיטורין" - לרבות אי חידוש חוזה עבודה לתקופה קצובה, שהוא אחד מאלה:

- (א) חוזה עבודה לתקופה קצובה של שנים עשר חודשים או יותר;
- (ב) חוזה עבודה לתקופה קצובה הפחותה משנים עשר חודשים שהאריך או שחידש העסקה קודמת של העובד שהיתה סמוך לפני תחילת תוקפו של החוזה.
(החוק הנ"ל, ס' 41א(ה)) (סב/27)

51.3 - רשויות ההדרכה המשרדיות וסמכויותיהן בפעולת הכשרה, השתלמות או השכלה כללית

51.31 כללי / 51.32 ועדת הדרכה משרדית /
51.33 האחראי להדרכה במשרד / 51.34
הממונה על ההדרכה במשרד / 51.35
השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג
"הכשרה" / 51.36 השתתפות עובד בפעולת
הדרכה מסוג "השתלמות" / 51.37 השתתפות
עובד בפעולת הדרכה מסוג "השכלה כללית"

51.31 - כללי

51.311

רשויות ההדרכה המשרדיות הן:

(א) ועדת ההדרכה המשרדית;

(ב) האחראי להדרכה;

(ג) הממונה על ההדרכה.

51.32 - ועדת הדרכה משרדית

51.321

(א) בכל משרד תוקם ועדת הדרכה משרדית. המנהל הכללי רשאי להחליט שליחידת סמך במשרדו תהיה ועדת הדרכה משרדית מיוחדת;

(ב) יושב ראש ועדת הדרכה משרדית הוא האחראי להדרכה (ראה סעיף 51.33). את שאר החברים ממנה המנהל הכללי;

(ג) בין חברי הוועדה יהיו הממונה על ההדרכה במשרד, מנהל היחידה למשאבי אנוש או נציגו, חשב המשרד או נציגו. מספר חברי הוועדה כולל היושב-ראש לא יעלה על שישה;

(ד) הוועדה תקבל את החלטותיה לפי רוב המשתתפים בוועדה. במקרים של שוויון קולות בוועדה, תכריע דעתו של היושב ראש. עמדת יושב ראש הוועדה תכריע בנושאים הקשורים לתחום משאבי אנוש. עמדת חשב המשרד או נציגו תכריע בנושאים תקציביים.

51.322

תפקידיה של ועדת ההדרכה המשרדית הם:

(א) קביעת יעדי ההדרכה בהתאם ליעדי המשרד/יחידת הסמך וקביעת מדיניות המשרד להדרכתם ולקידומם ההכשרתי וההשכלתי של העובדים;

(ב) אישור תכניות ההדרכה המשרדית, הרב-שנתית ותכניות ההדרכה השנתיות;

(ג) המלצה לקביעת תקציב ההדרכה במסגרת התקציב הכללי של המשרד;

(ד) הכנת דין וחשבון על פעולות ההדרכה והערכת ההדרכה במשרד;

(ה) תיאום מגמות ההדרכה בין יחידות המשרד וקביעת צרכים ועדיפויות;

(ו) קביעת קריטריונים וסדרי עדיפויות להשתתפות עובדים בפעולות הדרכה.

51.323

ועדת הדרכה מכינה תכנית מקיפה של השתלמות עובדי המשרד לתקופה של מספר שנים, ומעבירה עותק של תוכניות ההדרכה לאגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה.

51.33 - האחראי להדרכה במשרד

51.331

(א) סגן מנהל כללי בכיר למינהל ומשאבי אנוש הוא האחראי להדרכה במשרד, סגן מנהל יחידת סמך למינהל ומשאבי אנוש הוא האחראי להדרכה ביחידת הסמך;

- (ב) האחראי להדרכה רשאי לקבוע ועדת משנה להדרכה בראשותו או בראשות הממונה על ההדרכה אשר תדון פרטנית בבקשות העובדים (בכולן או בחלקן) להשתתפות בפעולות הדרכה או לקבלת מענקי השתלמות שכר לימוד. הוועדה תאשר באופן מלא או חלקי את הבקשות, תדחה אותן או תקבע תנאים למימושן;
- (ג) החלטות הוועדה יעשו בהתאם לקריטריונים שקבעה ועדת ההדרכה המשרדית. הוועדה תנהל פרוטוקול לגבי החלטותיה אשר ינומקו בכתב. החלטות הוועדה יובאו לידיעת העובדים הנוגעים בדבר באמצעות הממונה הישיר.

51.332

- (א) האחראי להדרכה ממונה על כל נושא ההדרכה במשרד, ובמסגרת זו הוא מוסמך לאשר השתתפותו של עובד המשרד או של קבוצת עובדים באיזו פעולת הדרכה שהיא, הן במסגרת המשרד והן מחוץ למשרד בכפיפות להוראות פרק זה;
- (ב) ביצוע פעולות הדרכה במשרד ייעשה אגב התחשבות בסדרי קבלת קהל הנהוגים בהתאם להוראת סעיף 61.11;
- (ג) במקרים חריגים, יחליט על כך המנהל הכללי של המשרד באישור נציבות שירות המדינה, וייתן לכך פרוטוקול נאות לציבור.

51.333

תפקידי האחראי להדרכה הם:

- (א) להכין תכניות הדרכה ולבצע אותן על-פי ההנחיות הכלליות של נציבות שירות המדינה והיעדים המרכזיים שיקבעו בכל משרד, ועל-פי החלטות ועדת ההדרכה המשרדית, פסקה 51.322(ה);
- (ב) לעבד את תקציב ההדרכה במסגרת התקציב השנתי ולחלק אותו בין היחידות והפעולות השונות, בהתאם להנחיות שניתנו לפי פסקה 51.231(ה);
- (ג) לשאת באחריות כוללת לתכנון ולארגון של ההדרכה במשרד; בכפוף להוראות התקשי"ר, להנחיות אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה ובהתאם ליעדים שקבעה ועדת ההדרכה המשרדית;
- (ד) לתכנן פעולות הדרכה לפיתוחם ולקידומם של העובדים;
- (ה) לאשר את תכניות ההדרכה ואת פעולות ההדרכה המפורטות במסגרת המשרד (או יחידת הסמך);
- (ו) לתאם את פעולות ההדרכה בין יחידות המשרד (או יחידת הסמך);
- (ז) להמציא לאגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה שבנציבות שירות המדינה את תכניות הקורסים ופעולות הדרכה אחרות;
- (ח) לרכז את כל הבקשות להשתלמויות בחוץ-לארץ ולהעבירן לוועדת ההשתלמות המרכזית.

51.34 - הממונה על ההדרכה במשרד

51.341

בכל משרד ימונה עוזר ראשי לענייני הדרכה אשר יהיה, כפוף לאחראי ושתוארו יהיה "ממונה על ההדרכה".

51.342

תפקידי הממונה על ההדרכה הם:

- (א) בדיקת צורכי ההדרכה של המשרד בשיתוף ובתיאום עם מנהלי היחידות במשרד;
- (ב) תכנון מפורט של פעולות ההדרכה על-פי הקווים המנחים הכלליים במשרד;
- (ג) קיום קשר עם אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה ותיאום הפעולות בנושאים בין-משרדיים וכלל-משרדיים, שעליהם מופקדת יחידת ההדרכה המרכזית;
- (ד) הכנת תכניות הדרכה מפורטות, קביעת תכניות לימודים, התקשרות עם מרצים ומדריכים והכנת חומר הדרכה, עזרי הדרכה וכדומה;
- (ה) קביעת הסידורים הארגוניים והפיסיים לביצוע פעולות ההדרכה השונות;
- (ו) קיום קשר עם מוסדות וגופים מחוץ למשרד בכל הנוגע לארגון ולביצוע של פעולות ההדרכה במשרד;
- (ז) ארגון פעולות הדרכה כלליות (קורסים, סמינרים, ימי עיון, כנסים וכיוצא באלה) ופעולות הדרכה אינדיווידואליות;
- (ח) הכנת דינים וחשבונות על פעולות ההדרכה במשרד והעברתם לאגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה בהתאם להנחיות;

- (ט) הצעת מועמדים להדרכה בכל התחומים, במסגרת הפעולות של נציבות שירות המדינה או בכל מסגרת אחרת;
- (י) השתתפות בהכנת תקציב ההדרכה;
- (יא) הכנת תכנית הדרכה שנתית במשרד על כל יחידותיו;
- (יב) אישור הוצאות כספיות למטרות הדרכה במסגרת התקציב המאושר ואישור תשלום למרצים, למדריכים וכדומה, בכפוף להוראות ולתעריפים שקבעו נציבות שירות המדינה והחשב הכללי;
- (יג) פיקוח על פעולות רצופות של ההדרכה, כלליות ואינדיווידואליות, ומתן חוות דעת על שיטות ההדרכה לשם שיפורן.

51.343

אחראי להדרכה מוסמך לאצול את הסמכויות המפורטות בפסקאות 51.351, 51.353, 51.361 ו-51.371 לממונה על ההדרכה במשרד, הודעה על כך תימסר למנהל אגף בכיר הדרכה השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה.

51.35 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "הכשרה"

51.351

- (א) האחראי להדרכה מוסמך לאשר השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "הכשרה" (לפי פסקה 51.112);
- (ב) הייתה ההכשרה מבוצעת מחוץ לשירות, רשאי האחראי לאשר השתתפות עובד בה רק לאחר שקבע את התנאים לשיתופו של העובד, או לאחר שקבעה נציבות שירות המדינה את התנאים לשיתופם של עובדי המדינה בפעולות המוסד הנדון לצורכי הכשרה, והודיעה על כך למשרדים.

51.352

התעוררו חילוקי דעות אם פעולת הדרכה היא מסוג "הכשרה" או "השתלמות", יבקש המשרד את חוות דעתו של אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה.

51.353

- (א) החליט האחראי להדרכה על השתתפותו של עובד בפעולת הדרכה מסוג "הכשרה", רשאי הוא לקבוע שהמשרד יישא בכל הוצאות הכספיות הקשורות בתכנון, בארגון ובביצוע של הפעולה, וכן רשאי הוא לאשר היעדרות מן העבודה בתשלום, בשעות העבודה, או מחוץ לשעות העבודה, הכל בהתאם לתנאים שנקבעו לצורך קיום הפעולה הנדונה, המשכה, מיקומה, ושאר תנאים, ובלבד שהתקופה שבה נעדר העובד מן העבודה בתשלום, בין לימים שלמים או לחלקי ימים, בין ברציפות ובין בכמה המשכים, תסתיים תוך 12 חודשים מיום תחילתה.
- (ב) האחראי להדרכה רשאי לקבוע שהמשרד ישתתף בהוצאות העובד (כולן או מקצתן) בקשר לפעולת ההדרכה, מסוג "הכשרה" נוסף על משכורתו. בבואו להחליט על היעדרות מלאה או חלקית ועל השתתפות כספית מלאה או חלקית יתחשב האחראי להדרכה בשיקולים הבאים:
1. חיוניות ההכשרה לשיפור מילוי תפקידיו של העובד;
  2. התועלת שהמשרד יפיק מפעולת ההדרכה, או הפגיעה שתיגרם למשרד אם לא תאושר ההשתתפות של העובד;
  3. שיקולים של קידום העובד וכן שיקולים ארגוניים, כספיים וכיוצא באלה;
  4. הערכת הסיכוי שההשתתפות לשרת לאחר השתתפות בפעולות הדרכה תוכל להתממש, בהתחשב בכל הנסיבות.
- (ג) היה משך ההכשרה והיעדרות העובד לתקופה ארוכה מ-12 חודש, יפנה האחראי להדרכה לוועדת ההשתלמות המרכזית.
- (ד) הייתה ההדרכה מסוג "הכשרה" בחוץ-לארץ, לכל תקופה שהיא, יביא האחראי את העניין לאישור ועדת ההשתלמות המרכזית (ראה סעיף 51.24).

51.36 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השתלמות"

51.361

- (א) האחראי להדרכה מוסמך לאשר השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השתלמות" (לפי הוראות פסקה 51.112);

- (ב) החליט האחראי להדרכה כך, רשאי הוא לקבוע שהמשרד יישא בהוצאות הכספיות (כולן או חלקן) הקשורות בתכנון, בארגון ובביצוע של הפעולה וכן לאשר היעדרות מן העבודה בתשלום, כולה או מקצתה, על-פי הכללים הבאים:
1. הייתה ההשתלמות חיונית למילוי תפקידי העובד או לשם קידומו, תאשר היעדרות מן העבודה במשכורת של לא יותר משלושה חודשים, וכן יאושר מענק השתלמות בשיעור של עד 75% משכר הלימוד;
  2. הייתה ההשתלמות רצויה ועשויה להשפיע בצורה חיובית על פיתוחו של העובד, תאשר היעדרות חלקית מן העבודה במשכורת, ובלבד שתקופת ההשתלמות בכללה תתחיל ותסתיים תוך תקופה של שלושה חודשים;
  3. אישר האחראי להדרכה היעדרות חלקית כנ"ל, יהיה על העובד להחזיר את זמן ההיעדרות או לזקוף את יתרת ההיעדרות לחשבון חופשת מנוחה, כפי שיקבע האחראי להדרכה בהסכמתו של העובד, ובכפיפות להוראות החוק בדבר שעות נוספות ובדבר חופשת מנוחה;
  4. אישר האחראי להדרכה היעדרות חלקית כנ"ל, רשאי הוא לאשר גם השתתפות בעלות ההשתלמות עד כדי מחצית מכלל ההוצאות.
- (ג) היה משך ההשתלמות ארוך משלושה חודשים (היעדרות מלאה או חלקית) יפנה האחראי להדרכה לוועדת ההשתלמות המרכזית בצירוף פירוט המלצותיו (ראה סעיף 51.24);
- (ד) הייתה ההשתלמות בחוץ-לארץ, לכל תקופה שהיא, יביא האחראי להדרכה את העניין לאישור ועדת ההשתלמות המרכזית;
- (ה) שיעורים פרטיים ללימודי שפות זרות
1. כעקרון אין לאשר לימודי שפה זרה באמצעות מורים פרטיים ("אחד על אחד" - מורה אחד המלמד עובד אחד);
  2. יחד עם זאת, במקרים חריגים ומיוחדים כשמדובר בעובד שלימודים באמצעות שיעורים פרטיים חיוניים לצורך תפקידו ואין אלטרנטיבה לימודית קבוצתית אחרת ללימודים אלו, יש להפנות בקשה מנומקת, בהמלצת המנהל הכללי של המשרד או מנהל יחידת הסמך, לוועדת ההשתלמות המרכזית בנציבות שירות המדינה. הנחיה זו חלה על כל עובדי שירות המדינה בכל רמות המשרד, למעט עובדי משרד החוץ.

(ס/29)

51.37 - השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השכלה כללית"

51.371

(א) כללי

1. "אחראי להדרכה" מוסמך לאשר השתתפות עובד בפעולת הדרכה מסוג "השכלה כללית", כהגדרתה בפסקה 51.112 המשרד יישא בהוצאות שכר הלימוד והיעדרות בשכר לשם השתתפות בלימודים ובבחינות הנערכים במסגרת מערכת שעות לימוד המאושרת על-ידי הגורם המוסמך של המוסד בו לומד העובד, על-פי הכללים המפורטים להלן:
2. ככלל אישור הלימודים והיקפו לפי פרק משנה זה יהיו תלויים בשיקולים תקציביים, תפקיד העובד, תפקודו וכדומה, ויישקל מחדש בכל שנת לימודים בהתאם לקריטריונים שנקבעו בכל משרד ולמגבלות התקציב.

(ב) השכלה תיכונית

1. רכישת/השלמת השכלה תיכונית, כולל לימודי תג"ת (תעודת גמר תיכון): לצורך רכישת/השלמת השכלה תיכונית/תג"ת - רשאי המשרד לאשר מענק שכר לימוד בשיעור של עד 90% מגובה שכר הלימוד, עד 8½ שעות היעדרות בשבוע ועד 4 ימי היעדרות בשנה לבחינות (ליום הבחינה בלבד).
  2. השתתפות המשרד בלימודים לצורך השלמת תעודת בגרות
- (א) השתתפות המשרד במימון לימודים לצורך השלמת תעודת בגרות תהיה אך ורק לעובדים העומדים בתנאים המצטברים הבאים:
1. לעובד לפחות 3 שנות וותק בשירות המדינה;
  2. לעובד נדרשים לצורך השלמת הבגרות לא יותר משלושה מקצועות לימוד.